



Gönderim: 04.11.2022

Kabul: 31.01.2023

Tür: Araştırma Makalesi

Açıköğretim Sisteminde öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşleri

Öznur ÖZTÜRK^a

Özlem ERORTA^b

Emel GÜLER^c

Yusuf Zafer Can UĞURHAN^d

^a Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ORCID: 0000-0002-9739-2025

^b Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ORCID: 0000-0001-9288-4656

^c Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0492-4492

^d Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, ORCID: 0000-0003-1264-9002

Özet

Bir çevrimiçi öğrenme ortamı olarak Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin Anadolu eKampüs platformunda öğrenenlere sunulan malzemelerden biri olarak canlı dersler, öğretim elemanının, dersin kitabı üzerinden hazırladığı, görsel-ışitsel biçimde sunumunu gerçekleştirdiği ve öğrenenlerden gelen sorulara eşzamanlı olarak yanıt verdiği öğrenme malzemesini temsil etmektedir. Yaklaşık olarak 45 ile 60 dakika arasında süren canlı derslerde konu anlatımı, soru-cevap ile konu tekrarı etkinlikleri yürütülmekte ve öğrenenler sorularına etkileşimli bir biçimde yanıt alabilmektedir. Bu çalışmada nicel araştırma yönteminin kesitsel tarama modelinden faydalanılmıştır. Çalışmada Açıköğretim Sisteminde kayıtlı olan ve canlı ders öğrenme malzemesini en az bir kez kullanmış açık ve uzaktan öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşleri incelenmiştir. 2021-2022 Akademik Yılı Bahar Döneminde Açıköğretim Sisteminde 566 ders, 12 haftalık bir sürede başarıyla yürütülmüştür. Dolayısıyla inceleme aralığı, gerçekleştirilen 12 haftalık canlı ders etkinlikleriyle sınırlı tutulmuştur. Çalışmada söz konusu dönemin sonunda gerçekleştirilen canlı ders memnuniyet anketi verisi kullanılmıştır. Sonuç olarak canlı ders etkinliklerine gün ve saatinde katılan, canlı derslerin hafta içi akşam saatinde olmasını tercih eden, telafi derslerinin hafta sonu olmasını isteyen ve telafi gün-saat duyurularına erişimde sorun yaşamayan öğrenenlerin canlı derslere ilişkin memnuniyet düzeylerinin olumlu yönde oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Açıköğretim Sistemi, Öğrenenler, Çevrimiçi Öğrenme Ortamları, Öğrenme Malzemesi, Canlı Dersler.

Opinions of learners on live courses in the open education system

Abstract

As one of the learning materials offered to learners on Anadolu University Open Education System, which is an online learning environment, live courses represent learning material that the instructor prepares over the course book, presents it in audio-visual format, and simultaneously answers the questions from learners. During the live courses lasting approximately 45 to 60 minutes, lecturing, question-answer, and subject repetition activities are carried out, and learners can receive answers to their questions in an interactive way. In this study, a cross-sectional quantitative research method was used. In the study, the opinions of open and distance learners who were registered in the Open Education System and who used the live courses learning material at least once on live courses were examined. In the spring semester of the 2021-2022 Academic Year, 566 courses were successfully conducted in the system in a 12-week period. Therefore, the review interval was limited to the 12-week live courses activities. The study's data were collected from the live courses' satisfaction survey conducted at the

Kaynak Gösterme

Öztürk, Ö., Erorta, Ö., Güler, E. ve Uğurhan, Y.Z.C. (2023). Açıköğretim Sisteminde öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 9(1), 337-355. <https://doi.org/10.51948/auad.1198562>

Bu çalışma, 28-30 Eylül 2022'de Anadolu Üniversitesi tarafından düzenlenen 5th International Open & Distance Learning Conference (IODL 2022) adlı konferansta sunulan sözlü bildirinin, yeniden düzenlenmiş ve genişletilmiş halidir.

end of the mentioned period. As a result, it was determined that the satisfaction levels of the learners who participated in the live courses activities on its day and time, preferred the live courses to be in the evening on weekdays, wanted the catch-up lessons to be on the weekend and had no problems in accessing the catch-up lessons announcements, were quite high in the positive direction.

Keywords: Open Education System, Learners, Online Learning Environments, Learning Material, Live Courses.

Giriş

Uzaktan eğitim teknolojilerinin sağlamış olduğu çeşitli olanaklar, yüz yüze öğrenme ortamlarının çevrimiçi öğrenme ortamları olarak genişlemesini sağlamıştır. Bir zamanlar zaman ve mekân sınırları içerisinde gerçekleşen öğrenme deneyimi ise çevrimiçi öğrenme ortamları aracılığıyla bu sınırlılığı ortadan kaldırmıştır. Çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenenlere sunulan içerikler, öğrenme deneyimini zenginleştirerek özgür ve esnek bir öğrenme ortamı sağlamasının yanı sıra öğrenenlerin farklı aktörlerle etkileşim kurmasının da önünü açmıştır. Özellikle etkileşimli bir yapı üzerinde kurgulanan bu ortamlar, öğrenenlerin öğrenme süreçlerini takip etmelerini kolaylaştırmıştır. Çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenenlere öğrenme malzemeleri gibi çeşitli içerikler sunulmaktadır. Söz konusu öğrenme malzemeleri, öğrenenlerin bilgiye her an ve her yerde ulaşmasını mümkün hale getirerek daha etkili bir öğrenme deneyimi yaşanmasını sağlamaktadır. Bu malzemelerden biri olarak canlı dersler, öğrenenlerin öğretene eş zamanlı ya da eş zamansız olarak etkileşime geçebildiği, sorularına öğretenden cevaplar alabildiği ve konu tekrarı gibi etkinliklerin yapılabildiği içeriği temsil etmektedir.

Bu çalışmanın problemini Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin çevrimiçi öğrenme ortamı olan Anadolium eKampüs platformu üzerinden öğrenenlere sunulan canlı ders öğrenme malzemesini kullanan öğrenenlerin bu malzemeyi nasıl değerlendirdiği, bir başka ifadeyle Açıköğretim Sisteminin en önemli paydaşlarından biri olarak öğrenenlerin canlı dersler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi oluşturmaktadır. İnceleme, 2021-2022 Akademik Yılı'nın Bahar Döneminde Açıköğretim Sisteminde 12 haftalık bir sürede gerçekleştirilen 566 dersi kapsamaktadır. İlgili canlı derslere en az bir kez katılım göstermiş öğrenenlerin görüşleri değerlendirmeye alınmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Günümüzde yaşanan bilgi-iletişim teknolojilerindeki gelişmeler her alanda olduğu gibi uzaktan eğitim alanına da nüfus ederek çevrimiçi öğrenme kavramını ortaya çıkarmıştır. Çevrimiçi öğrenmeyle birlikte öğrenme sürecinin yalnızca fiziksel sınıflarda yüz yüze eğitim biçiminde gerçekleşmediği, zaman ve mekân fark etmeksizin öğrenmenin çevrimiçi bir biçimde gerçekleşebildiği ve öğrenenlerin çevrimiçi ortamlarda gerek öğrenme malzemeleriyle

gerekse öğretmenlerle ve diğer öğrenenlerle buluşabilmesi söz konusu olmuştur (Özen ve Karaca, 2021, s. 747; Tuğtekin, 2022, s. 11-12). Kavramsal olarak değerlendirildiğinde çevrimiçi öğrenme, öğrenen odaklı bir eğitim sürecine atıf yaparak, öğrenmenin öğrenen tarafından kontrol altına alındığı bir sürece işaret etmektedir. Böylelikle çevrimiçi öğrenme, öğrenenlerin diğer öğrenenlerle, öğretmenlerle ve öğrenme malzemeleriyle etkileşime geçerek hem eş zamanlı hem de eş zamansız bir biçimde öğrenmeyi deneyimledikleri bir süreci ifade etmektedir. Nitekim zorunlu nedenler ile teknolojik dönüşümler neticesinde eğitim ve öğretim anlayışındaki yaşanan değişimler, bireysel öğrenme anlayışlarının önemini artırmış ve teknoloji destekli öğrenmeyi her alanda işe koşarak öğrenme sürecini fiziksel sınıflar özelinde ve öğretmen odaklı olmaktan çıkarmıştır (Bayındır, 2022, s. 23). Çevrimiçi öğrenmeyi eş zamanlı olarak deneyimleyen öğrenenler hem diğer öğrenenlerle hem de öğretmenlerle eş zamanlı bir biçimde etkileşim kurabilmektedir. Diğer taraftan, eş zamansız olarak deneyimleyen öğrenenler ise eş zamansız bir biçimde öğrenme ortamlarında bulduklarında dâhi öğrenme malzemelerine istedikleri zaman ulaşabilmektedir. Kısacası öğrenenler, zaman ve mekân sınırlarından arındırılmış bir öğrenme ortamında öğrenme sürecini destekleyici malzemelerden faydalanabilmektedir (Tuğtekin, 2022; Şahin ve Yurdugül, 2022).

Öğrenme sürecinin zenginleştirilmesinde ve öğrenenlere etkili bir öğrenme ortamının tasarlanmasında uzaktan eğitim teknolojilerinin önemli bir rolü vardır. Özellikle geçmişten günümüze değerlendirildiğinde 1920'li yıllarda "Testing Maching" olarak geliştirilen öğrenme ortamının takip eden yıllarda "Decision Support System", "Adaptive Hypermedia System" ve "Learning Management System (Öğrenme Yönetim Sistemi - ÖYS)" gibi örneklerle zenginleşip farklı modülleri bünyesine katarak genişlediği görülmektedir. Günümüzde ise yükseköğretim kurumlarının ÖYS'yi etkin bir şekilde kullandıkları dikkat çekmektedir (Şahin ve Yurdugül, 2022, s. 250). Bu yönüyle ÖYS'ler, hazırlanan içeriklerin öğrenenlere sunulabildiği, öğrenenlerin mevcut bilgilerinin ve öğrenme analitiklerinin depolanabildiği, dersle ilgili öğretmenlerin değerlendirme yapıp not verebildikleri öğrenme ortamlarını ifade etmektedir. Çeşitli etkileşim biçimleri aracılığıyla öğrenenler, bu ortamlarda kendileri gibi diğer öğrenenlerle, öğretmenlerle ve öğrenme malzemeleriyle etkileşime girebilmektedir (Şahin vd., 2017, s. 175-176). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi bünyesinde kullanılan Anadolium eKampüs platformu da bir ÖYS olarak öğrenenlere sunulan çevrimiçi öğrenme ortamıdır.

Çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenenlerin akademik başarılarının fiziksel sınıflarda gerçekleştirilen yüz yüze eğitimdeki gibi olması gerektiği, eğitim araştırmacıları tarafından altı

çizilen bir husustur (Şahin ve Yurdugül, 2022; Yılmazsoy vd., 2018). Öğrenenlerin nitelikleri göz önünde bulundurularak tasarlanmış ve etkileşim temelli çevrimiçi öğrenme ortamlarında, öğrenme sürecini zenginleştiren çeşitli malzemeler yer almaktadır. Bu malzemelerden biri de canlı derslerdir. Canlı dersler, geleneksel yüz yüze sınıflarda olduğu gibi bir öğretmenin ilgili dersin kitabından hazırlamış olduğu sunumunu gerçekleştirdiği, öğrenenlerin sormuş olduğu sorulara eş zamanlı olarak yanıt verebildiği ve böylelikle öğrenenlerle etkileşime geçtiği, bir kamera ve mikrofon eşliğinde derse görsel-işitsel bir biçimde katılabildiği öğrenme malzemesini temsil etmektedir (Yılmazsoy vd., 2018, s. 515-516). Yaklaşık olarak 45 ile 60 dakika arasında süren canlı derslerde konu anlatımı, soru-cevap ile konu tekrarı etkinlikleri yürütülmekte ve öğrenenler sorularına etkileşimli bir biçimde yanıt alabilmektedir. Ayrıca işlenen derslerin ve derslerdeki etkinliklerin kayıt altına alınabilmesi, canlı ders kayıtlarına tekrar izlenebilme özelliği katmaktadır. Özetle, canlı derslerde eş zamanlı bir biçimde içerik akışı sağlanabilmekte ve ders esnasında yapılan etkinliklerin kaydedilebilmesi, dersi daha sonra eş zamansız bir biçimde öğrenenlerin izleyebilmesine olanak tanımaktadır. Böylelikle bir öğretmenin rehberliğinde farklı lokasyonlarda bulunan öğrenenlerin eş zamanlı ya da eş zamansız bir biçimde bir araya gelmesi ve dersle ilgili ortak kazanımlara ulaşması söz konusu olmaktadır (Bayındır, 2022, s. 23).

Yöntem

Araştırma Deseni

Çalışmanın yöntemi olarak nicel araştırma yöntemi benimsenmiş ve bu yöntemin alt desenlerinden biri olarak kesitsel tarama modeli, bu çalışmada kullanılmıştır. Kesitsel tarama modeli, bir evrenin temsil edildiği alt örneklerde bulunan birimlerdeki güncel eğilim ve görüşler gibi hususların doğrudan olması suretiyle belirlenmesine olanak vermektedir (Creswell, 2014, s. 13). İlgili model bu çalışmada kullanılarak Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 2021-2022 Bahar Döneminde Anadolium eKampüs platformu üzerinden sunulan canlı derslere en az bir kez katılım göstermiş öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşleri incelenmeye çalışılmıştır. Söz konusu görüşler bir memnuniyet anketi kullanılarak irdelenmiş ve memnuniyetin, öğrenenlerin canlı derslerle ilgili bilgileri çerçevesinde nasıl farklılık gösterdiği mercek altına alınmıştır.

Amaç ve Önem

Çalışmanın amacı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 2021-2022 Bahar Döneminde Anadolium eKampüs platformu üzerinden sunulan canlı derslere en az bir kez katılım göstermiş öğrenenlerin canlı derslere yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Bu

bağlamda çalışmada öğrenenlerin söz konusu dönemdeki canlı derslere ilişkin görüşleri, memnuniyetleri açısından ele alınmış olup memnuniyetlerinin, canlı derslerle ilgili bilgileri açısından nasıl farklılık gösterdiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma, öğrenenlerin canlı derslerle ilgili görüşlerine yönelik genel bir değerlendirme sunması ve memnuniyetlerini yine öğrenenlerin birtakım özellikleri çerçevesinde değerlendirmesi bakımından önem taşımaktadır. Açıköğretim Sisteminde öğrenme malzemesi olarak kullanılan canlı derslere ilişkin bir çalışmanın yapılmamış olması, alınacak yönetsel kararlara ışık tutacak olması ile açık ve uzaktan öğrenme programlarına sahip üniversitelere yol göstermesi açısından çalışma özgünlük taşımakta ve alandaki eksikliği kapatmaktadır. Ayrıca çalışma, canlı ders etkinliklerinin tasarlanmasında ders günü, duyurusu, takibi ve telafisi gibi hususları açık ve uzaktan öğrenenlerin perspektifinden ele aldığı için de bu alanda görevli teknik, akademik ve yönetici personele yol gösterebilecek niteliktedir. Dolayısıyla çalışmada aşağıdaki araştırma sorularına yanıtlar aranmıştır:

- Öğrenenlerin canlı derslere ilişkin memnuniyetlerinin betimsel dağılımı nasıldır?
- Öğrenenlerin canlı derslere ilişkin memnuniyetleri, canlı derslerle ilgili bilgileri açısından anlamlı bir biçimde farklılaşmakta mıdır?

Evren ve Örneklem

Bu çalışmada Anadolu eKampüs platformu üzerinden öğrenenlere sunulan canlı derslere ilişkin görüşler incelendiği için çalışmanın evrenini 2021-2022 Akademik Yılı Bahar Döneminde canlı derslere en az bir kez katılım göstermiş öğrenenler oluşturmaktadır. 2021-2022 Akademik Yılı Bahar Döneminde Açıköğretim Sisteminde 566 ders, 12 haftalık bir sürede başarıyla yürütülmüştür. Dolayısıyla inceleme aralığı, gerçekleştirilen 12 haftalık canlı ders etkinlikleriyle sınırlı tutulmuştur. Öğrenenlerle 11. hafta sonunda (son haftada) canlı ders esnasında çevrimiçi memnuniyet anketi paylaşılmış ve canlı derslere eş zamanlı ya da eş zamansız (canlı ders kayıtları) katılım gösteren öğrenenlerin ilgili anketi gönüllü bir biçimde doldurmaları sağlanmıştır. Bu bağlamda çalışmada amaca uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaca uygun örneklemede evrende yer alan ve araştırma amacına uygunluk taşıyan ulaşılabilir birimler örnekleme dâhil edilmektedir (Başaran, 2017, s. 489). Araştırmaya gönüllü olarak dâhil olduğunu beyan eden toplamda 1364 öğrenenden veri toplanmıştır. Dolayısıyla ulaşılan 1364 öğrenen, bu araştırmanın örneklemini temsil eder niteliktedir.

Veri Toplama Araçları

Anket tekniği aracılığıyla araştırma verileri elde edilmiştir. Söz konusu anket, Google Anketler aracılığıyla elektronik olarak oluşturulmuş ve anket linki öğrenenlere Anadolu

eKampüs platformunda canlı ders etkinlikleri esnasında çevrimiçi olarak sunulmuştur. Öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşlerini tespit etmeye çalışan memnuniyet ölçeği, Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge (ÖTAG) biriminde canlı ders düzenleme ekibi tarafından literatürdeki mevcut araştırmalar göz önünde bulundurularak ve alan uzmanlarıyla kapsam geçerliği yapılarak oluşturulmuştur. Ölçek oluşturulurken Açıköğretim Sisteminde görev alan, okuyan ve mezun öğrencilerden kurulu kalite elçileri grubuyla görüşmeler yapılmış, bu görüşmelerde çeşitli açılardan canlı derslere ilişkin memnuniyet ortaya konulmaya çalışılmıştır. İlgili süreçte Açıköğretim Fakültesi bünyesinde çeşitli statülerde görev almış, yönetici, akademik ve teknik personelin görüşlerine de başvurulmuştur. Böylelikle alanda yalnızca akademik anlamda değil; aynı zamanda canlı dersler açısından uygulama bağlamında da katkılar sunmuş kişilerin görüşleriyle kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak hem açık ve uzaktan öğrenme alanındaki uzmanların hem de öğrencilerin görüşleri doğrultusunda 2015-2016 öğretim döneminde canlı ders memnuniyet ölçeği geliştirilmiştir.

Söz konusu ölçek yedi (7) maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipi şeklinde ölçümlenmektedir. Bununla birlikte, öğrenenlerin canlı derslerle ilgili bilgilerini ölçümlenebilmek amacıyla 1) öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinden nasıl yararlandıkları, 2) öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini takip ettikleri ortamlar, 3) öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinin akşam saatlerinde gerçekleştirilmesine ilişkin görüşleri, 4) öğrenenlerin günü ve saatinde yapılamayan canlı ders etkinlikleri telafilerinin hafta sonu gerçekleştirilmesi konusundaki görüşleri ve 5) öğrenenlerin telafi gün-saat duyurularına erişimde sorun yaşama durumları olmak üzere beş (5) soru, yine canlı ders düzenleme ekibi tarafından araştırma anketine eklenmiştir.

Veri Analizi ve Kullanılan Testler

Araştırma verilerinin analizinde IBM SPSS 25 paket programı kullanılmıştır. Öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşlerini ölçümlemek için kullanılan memnuniyet anketinin geçerliği açımlayıcı faktör analizi kullanılarak ve güvenilirliği Cronbach's Alpha güvenilirlik analizi kullanılarak sağlanmıştır. Söz konusu ölçeğin öğrenenlerin canlı derslerle ilgili bilgileri açısından farklılaşıp farklılaşmadığını test edebilmek için ise bağımsız örneklem t-test ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) istatistiklerinden yararlanılmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

2021-2022 Akademik Yılı Bahar Döneminde uygulanan ankete 1364 öğrenen katılmıştır. Araştırma verisine yapılan ön incelemeler neticesinde uygunsuz tekrarlı yanıtın olmadığı görülmüştür. Bu sonuca müteakiben araştırma verisinin kullanılacak kestirimsel istatistik

testleri için normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığı teyit edilmiştir. Tek değişkenli normallik incelemesinde araştırmada kullanılan memnuniyet ölçeğinin mutlak eğiklik ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. İnceleme sonucunda Kim (2013, s. 53) tarafından önerilmiş $n>300$ ilkesi göz önünde bulundurularak belirlenen eşik değerlerin üstünde mutlak değerler olmadığından ötürü verinin tek değişkenli normallik için sorun taşımadığı anlaşılmıştır. Öte yandan, çok değişkenli normallik incelemesi için ölçek maddelerine yönelik Mahalonobis uzaklığı hesaplanarak kritik ki-kare değeriyle madde sayısı göz önünde bulundurularak karşılaştırılmış ve belirlenen eşik değeri geçen bir gözlem olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Arifin, 2015, s. 73). Sonuç olarak 1364 öğrenenden toplanan araştırma verisinin normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Takip eden başlıklarda ise uygulanan analizlere yönelik bulgular paylaşılmıştır.

Öğrenenlerin Canlı Derslerle İlgili Bilgileri

Öğrenenlerin canlı derslerle ilgili bilgileri Tablo 1’de paylaşılmıştır.

Tablo 1			
<i>Öğrenenlerin Canlı Derslerle İlgili Bilgilerinin Dağılımı</i>			
Değişken	Seçenekler	<i>n</i>	%
Öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinden genellikle nasıl yararlandıkları	Canlı ders etkinliklerine gün ve saatinde aktif olarak katıldım.	546	40,0
	Canlı ders etkinliklerinin kayıtlarını daha sonra izledim.	818	60,0
	<i>Toplam</i>	1364	100,0
Öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini takip ettikleri ortamlar	Masaüstü/dizüstü bilgisayar	986	72,3
	Android sistemli akıllı telefon/tablet	298	21,8
	IOS sistemli akıllı telefon/tablet	80	5,9
	<i>Toplam</i>	1364	100,0
Öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinin akşam saatlerinde gerçekleştirilmesine ilişkin görüşleri	Derslerin hafta içi akşam saatlerinde olmasından memnunum.	1182	86,7
	Derslerin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünüyorum.	182	13,3
	<i>Toplam</i>	1364	100,0
Öğrenenlerin günü ve saatinde yapılamayan canlı ders etkinlikleri telafilerinin hafta sonu gerçekleştirilmesi konusundaki görüşleri	Telaflı derslerin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünüyorum.	233	17,1
	Telaflı derslerin hafta sonu olmasından memnunum.	1131	82,9
	<i>Toplam</i>	1364	100,0
Öğrenenlerin telafi gün-saat duyurularına erişimde sorun yaşama durumları	Evet	247	18,1
	Hayır	1117	81,9
	<i>Toplam</i>	1364	100,0

Tablo 1’de öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini ağırlıklı olarak kayıtlardan takip ettikleri dikkat çekmiştir ($n = 818$; %60,0). Canlı ders etkinlikleri çoğunlukla masaüstü/dizüstü

bilgisayar ortamından izlendiği belirlenmiştir ($n = 986$; %72,3). Öğrenenlerin %86,7'sinin ($n = 1182$), derslerin hafta içi akşam saatlerinde olması gerektiğini ifade ettiği görülmüştür. Öte yandan, öğrenenler çoğunlukla telafi derslerinin hafta sonu olmasından memnun olduğunu dile getirmiştir ($n = 1131$; %82,9). Son olarak, öğrenenler telafi derslerinin gün-saat duyurularına erişmede ağırlıklı olarak sorun yaşamamıştır ($n = 1117$; %81,9).

Çalışmada Kullanılan Memnuniyet Ölçeğinin Geçerliliği ve Güvenirliği

Çalışmada kullanılan canlı ders memnuniyet ölçeğinin geçerliliğini ve güvenirliliğini kanıtlayabilmek amacıyla açıklayıcı faktör analizi ve Cronbach's Alpha güvenirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Açıklayıcı faktör analizinde çıkartma yöntemi için temel bileşenler analizi tercih edilirken döndürme yöntemi olarak Varimax kullanılmıştır (Çokluk vd., 2016, s. 198-203). Güvenirlik analizinde Büyüköztürk (2017, s. 181-182) tarafından önerilen 0,70 eşik değeri göz önünde tutularak söz konusu eşik değerin geçilmesi suretiyle memnuniyet ölçeğinin güvenilir olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür. İlgili değerlendirmelere müteakiben ölçek maddelerinin ortalamaları ile standart sapmaları paylaşılmıştır.

Yapılan açıklayıcı faktör analizinde KMO değerinin yeterli (0,875), Barlett'in küresellik testinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2 = 5827,23$; $df = 21$, $p < 0,001$). Açıklanan toplam varyansın %60,65 ve özdeğerin 4,25 olduğu görülmüştür. Faktör yüklerinde 0,877 ile 0,554 arasında yeterli düzeyde yüklenme olduğu belirlenmiştir (Hair vd., 2014, s. 102). Diğer taraftan, elde edilen güvenirlik katsayısının 0,88 olması da ölçeğin güvenilir olduğuna işaret etmiştir (Kalaycı, 2017, s. 405). Bu sonuçlar Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2						
<i>Çalışmada Kullanılan Memnuniyet Ölçeğinin Geçerliliği ve Güvenirliği</i>						
Ölçek/Madde	\bar{x}	s	FAY	AÇV	ÖD	α
<i>Canlı Ders Memnuniyet Ölçeği</i>						
Canlı ders etkinliklerinde görev alan öğretim elemanları ders içeriklerini öğrencilere aktarmada iyiydi.	4,30	1,04	0,877	60,56	4,25	0,88
Canlı ders etkinliklerinde görev alan öğretim elemanlarının kullandığı sunuların belirli standartlarda hazırlanması dersleri takip etmemi kolaylaştırdı.	4,36	1,01	0,875			
Canlı ders etkinlikleri derslerdeki başarıyı arttırdı.	4,37	0,99	0,871			
Canlı ders etkinliklerinde görev alan öğretim elemanlarının öğrencilerle iletişimi iyiydi.	4,45	0,96	0,859			
Canlı ders etkinlikleri/kayıtları Açıköğretim Sisteminde en fazla kullandığım yardımcı materyallerin başında geliyor.	4,53	0,95	0,683			
Açıköğretim Fakültesi Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Birimi stüdyolarının dışında ev/ofis ortamında yapılan canlı ders etkinlikleri teknik açıdan (ses-görüntü-bağlantı kalitesi) yeterlidir.	4,04	1,12	0,664			

Canlı ders etkinliklerinin gerçekleştirildiği web konferans sistemini kullanmada sorun yaşamadım.	4,16	1,21	0,554			
<i>Aritmetik Ortalama</i>	4,31	0,79	-			

$KMO = 0,875$; $\chi^2 = 5827,23$; $df = 21$, $p < 0,001$; (1 = Hiç Katılmıyorum; 5 = Tamamen Katılıyorum); $FAY = \text{Faktör Yüğü}$, $AÇV = \text{Açıklanan Varyans}$; $ÖD = \text{Özdeğer}$.

Tablo 2’de canlı ders memnuniyet ölçeğinin maddelerine ilişkin betimsel istatistikler değerlendirildiğinde, en yüksek ortalamaya sahip maddenin “*Canlı ders etkinlikleri/kayıtları Açıköğretim Sisteminde en fazla kullandığım yardımcı materyallerin başında geliyor*” maddesi olduğu görülmektedir ($\bar{x} = 4,53$; $s = 0,95$). Bununla birlikte, en düşük ortalamaya sahip maddenin “*Açıköğretim Fakültesi Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Birimi stüdyolarının dışında ev/ofis ortamında yapılan canlı ders etkinlikleri teknik açıdan (ses-görüntü-bağlantı kalitesi) yeterlidir*” olduğu dikkat çekmektedir ($\bar{x} = 4,04$; $s = 1,12$).

Araştırma Sorularının Cevaplanması

Öğrenenlerin a) canlı ders etkinliklerinden genellikle nasıl yararlandıkları, b) canlı ders etkinliklerini takip ettikleri ortamlar, c) canlı ders etkinliklerinin akşam saatlerinde gerçekleştirilmesine ilişkin görüşleri, d) günü ve saatinde yapılamayan canlı ders etkinlikleri telafilerinin hafta sonu gerçekleştirilmesi konusundaki görüşleri ile e) telafi gün-saat duyurularına erişmede sorun yaşama durumları açısından canlı ders memnuniyetinin anlamlı bir biçimde farklılaşıp farklılaşmadığını görebilmek amacıyla bağımsız örneklem t-test ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) istatistiklerinden faydalanılmıştır. Sonuçlar, takip eden başlıklarda sırasıyla paylaşılmıştır.

Öğrenenlerin Canlı Ders Etkinliklerinden Nasıl Yararlandıkları Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi

Öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinden nasıl yararlandıkları açısından canlı ders memnuniyetini inceleyebilmek amacıyla bağımsız örneklem t-test kullanılmıştır. Analizde Levene istatistiği varyansların eşit olmadığını gösterdiği için analiz sonucunun değerlendirilmesinde eşit olmayan varyanslar seçeneğine bakılmıştır. Sonuçlar ise Tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3							
<i>Öğrenenlerin Canlı Ders Etkinliklerinden Nasıl Yararlandıkları Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi</i>							
Değişken	Grup	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Canlı Ders Memnuniyeti	Canlı ders etkinliklerine gün ve saatinde aktif olarak katıldım.	546	4,41	0,70	3,836	1300,6	<0,001
	Canlı ders etkinliklerinin kayıtlarını daha sonra izledim.	818	4,25	0,85			

Tablo 3'te öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinden nasıl yararlandıkları açısından canlı ders memnuniyetinin anlamlı bir biçimde farklılaştığı görülmektedir ($t(1300,6) = 3,836$; $p < 0,001$). Canlı ders etkinliklerine gün ve saatinde aktif olarak katılan öğrenenler ($\bar{x} = 4,41$; $s = 0,70$), kayıtları daha sonradan izleyen öğrenenlere kıyasla ($\bar{x} = 4,25$; $s = 0,85$) canlı derslerden daha çok memnundur.

Öğrenenlerin Canlı Ders Etkinliklerini Takip Ettikleri Ortamlar Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi

Öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini takip ettikleri ortamlar açısından canlı ders memnuniyetini inceleyebilmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Analizde varyansların eşit dağılım gösterdiği belirlenmiş ve sonucun değerlendirilmesinde ANOVA istatistiğinin anlamlılığı tercih edilmiştir. Sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4							
<i>Öğrenenlerin Canlı Ders Etkinliklerini Takip Ettikleri Ortamlar Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi</i>							
Değişken	Grup	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	İS
Canlı Ders Memnuniyeti	Android Sistemli Akıllı Telefon/Tablet	298	4,32	0,80	0,42	0,657	-
	IOS Sistemli Akıllı Telefon/Tablet	80	4,24	0,83			
	Masaüstü/Dizüstü Bilgisayar	986	4,32	0,79			

Tablo 4'te öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini takip ettikleri ortamlar açısından canlı ders memnuniyetinin anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Takip edilen ortam fark etmeksizin öğrenenlerin benzer düzeylerde canlı ders memnuniyetine sahip oldukları değerlendirilmektedir.

Öğrenenlerin Canlı Ders Etkinliklerinin Akşam Saatlerinde Gerçekleştirilmesine İlişkin Görüşleri Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi

Öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinin akşam saatlerinde gerçekleştirilmesine ilişkin görüşleri açısından canlı ders memnuniyetini inceleyebilmek amacıyla bağımsız örneklem t-test gerçekleştirilmiştir. Analizde Levene istatistiği varyansların eşit olmadığını gösterdiği için analiz sonucunun değerlendirilmesinde eşit olmayan varyanslar seçeneğine bakılmıştır. Sonuçlar Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5							
<i>Öğrenenlerin Canlı Ders Etkinliklerinin Akşam Saatlerinde Gerçekleştirilmesine İlişkin Görüşleri Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi</i>							
Değişken	Grup	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	<i>t</i>	df	<i>p</i>

Canlı Ders Memnuniyeti	Derslerin hafta içi akşam saatlerinde olmasından memnunum.	1182	4,34	0,77	2,659	222,91	0,008**
	Derslerin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünüyorum.	182	4,15	0,91			

** $p < 0,01$.

Tablo 5'te öğrenenlerin canlı ders etkinliklerinin akşam saatlerinde gerçekleştirilmesine ilişkin görüşleri açısından canlı ders memnuniyetinin anlamlı bir biçimde farklılaştığı dikkat çekmektedir ($t(222,91) = 2,659$; $p < 0,01$). Derslerin hafta içi akşam saatlerinde olmasından memnun olan öğrenenler ($\bar{x} = 4,64$; $s = 0,77$), derslerin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünen öğrenenlere kıyasla ($\bar{x} = 4,15$; $s = 0,91$) canlı derslerden daha çok memnundur.

Öğrenenlerin Günü ve Saatinde Yapılamayan Canlı Ders Etkinlikleri Telafilerinin Hafta Sonu Gerçekleştirilmesi Konusundaki Görüşleri Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi

Öğrenenlerin günü ve saatinde yapılamayan canlı ders etkinlikleri telafilerinin hafta sonu gerçekleştirilmesi konusundaki görüşleri açısından canlı ders memnuniyetini inceleyebilmek için bağımsız örneklem t-test uygulanmıştır. Analizde Levene istatistiği varyansların eşit olduğunu gösterdiği için analiz sonucunun değerlendirilmesinde eşit varyanslar seçeneğine bakılmıştır. Sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6							
<i>Günü ve Saatinde Yapılamayan Canlı Ders Etkinlikleri Telafilerinin Hafta Sonu Gerçekleştirilmesi Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi</i>							
Değişken	Grup	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	<i>t</i>	df	<i>p</i>
Canlı Ders Memnuniyeti	Telafi derslerin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünüyorum.	233	4,22	0,79	-1,998	1362	0,046*
	Telafi derslerin hafta sonu olmasından memnunum.	1131	4,33	0,80			

* $p < 0,05$.

Tablo 6'da öğrenenlerin günü ve saatinde yapılamayan canlı ders etkinlikleri telafilerinin hafta sonu gerçekleştirilmesi konusundaki görüşleri açısından canlı ders memnuniyetinin anlamlı bir biçimde farklılaştığı dikkat çekmektedir ($t(1362) = -1,998$; $p < 0,05$). Telafi derslerinin hafta sonu olmasından memnun olan öğrenenler ($\bar{x} = 4,33$; $s = 0,80$), telafi derslerinin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünen öğrenenlere kıyasla ($\bar{x} = 4,22$; $s = 0,79$) canlı derslerden daha çok memnundur.

Öğrenenlerin Telifi Gün-Saat Duyurularına Erişmede Sorun Yaşama Durumları Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi

Öğrenenlerin telifi gün-saat duyurularına erişmede sorun yaşama durumları açısından canlı ders memnuniyetini inceleyebilmek için bağımsız örneklem t-test yapılmıştır. Analizde Levene istatistiği varyansların eşit olmadığını gösterdiği için analiz sonucunun değerlendirilmesinde eşit olmayan varyanslar seçeneğine bakılmıştır. Sonuçlar Tablo 7’de paylaşılmıştır.

Tablo 7 <i>Öğrenenlerin Telifi Gün-Saat Duyurularına Erişmede Sorun Yaşama Durumları Açısından Canlı Ders Memnuniyetinin İncelenmesi</i>							
Değişken	Grup	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	<i>t</i>	df	<i>p</i>
Canlı Ders Memnuniyeti	Evet	247	4,02	0,95	-5,606	315,94	<0,001
	Hayır	1117	4,38	0,74			

Tablo 7’de öğrenenlerin telifi gün-saat duyurularına erişmede sorun yaşama durumları açısından canlı ders memnuniyetinin anlamlı bir biçimde farklılaştığı dikkat çekmektedir ($t(315,94) = -5,606; p < 0,001$). Telifi gün-saat duyurularına erişmede sorun yaşamadığını belirten öğrenenler ($\bar{x} = 4,38; s = 0,74$), sorun yaşadığını belirten öğrenenlere kıyasla ($\bar{x} = 4,02; s = 0,95$) canlı derslerden daha çok memnundur.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşleri incelenmeye çalışılmıştır. İlgili inceleme 2021-2022 Akademik Yılı’nın Bahar Döneminde Açıköğretim Sisteminde 12 haftalık bir sürede gerçekleştirilen 566 derse en az bir kez katılım gösteren öğrenenleri kapsamıştır. Öğrenenlerin canlı derslere ilişkin görüşleri bir memnuniyet ölçeği kullanılarak ölçümlenmiş ve öğrenenlerin çeşitli bilgilerinin memnuniyetleri açısından bir farklılık oluşturup oluşturmadığı değerlendirilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgular, öğrenenlerin canlı derslere daha çok eş zamansız olarak katılım gösterdiklerini ortaya koymuştur. Bir başka ifadeyle, öğrenenler çoğunlukla canlı ders etkinliklerinin kayıtlarını daha sonra izlediklerini ifade etmişlerdir. Ancak, bu etkinliklere eş zamanlı katılım gösteren öğrenenlerin oranı da kanıksanmayacak düzeydedir. Öte yandan, öğrenenler eş zamanlı ya da eş zamansız olsun canlı ders etkinliklerini ağırlıklı olarak masaüstü/dizüstü bilgisayarlar aracılığıyla takip ettiklerini beyan etmişlerdir. Mobil cihazlar ise biraz daha arka planda kalmıştır. Bu durum, özellikle Anadolu eKampus platformu

özelinde canlı derslerle ilgili yapılacak iyileştirme ve geliştirme çalışmalarında, masaüstü/dizüstü bilgisayarlardaki kullanıcı deneyimlerinin daha çok göz önünde bulundurulmasına dikkat çekmektedir. İlgili bulgu, Tüzün ve Toraman (2021, s. 841) tarafından yapılan çalışmayla benzerlik taşımaktadır. Araştırmacıların çalışmasında uzaktan eğitim biçiminde verilen derslerin ağırlıklı olarak masaüstü/dizüstü bilgisayarlar aracılığıyla takip edildiği tespit edilmiştir. Öte yandan, Polat ve Bilici (2021, s. 104) tarafından gerçekleştirilen çalışmada öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini eşit düzeyde hem mobil cihazlar hem de masaüstü/dizüstü bilgisayarlar aracılığıyla izledikleri belirlenmiştir.

Öğrenenler çoğunlukla canlı ders etkinliklerinin hafta içi akşam saatlerinde gerçekleştirilmesi gerektiğini değerlendirmektedir. Nitekim hafta içi gündüz saatleri, özellikle herhangi bir işte çalışan öğrenenler açısından derslerin eş zamanlı bir şekilde takip edilmesinde birtakım sorunlar oluşturabileceğinden hafta içi akşam saatlerinin gerek öğrenenler gerekse öğretmenler açısından daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, öğrenenler daha az oranda bu ders etkinliklerinin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini ifade etmektedir. Diğer taraftan, öğrenenler günü ve saatinde gerçekleştirilemeyen canlı ders etkinliklerine yönelik telafi derslerinin çoğunlukla hafta sonu olmasından memnundur. Özellikle hafta içinde bir saate telafi dersinin konulmaması, öğrenenlerin diğer derslerin canlı ders etkinliklerine kolay bir biçimde katılım göstermelerinin önünü açmaktadır. Zira ders konulduğu takdirde öğrenenlerin o günkü diğer dersleriyle telafi dersi saatinin çakışması durumu söz konusu olabileceği ve öğrenenlerin ilgili derse katılımlarının sağlanamayabileceği değerlendirilmektedir.

Öğrenenlerin telafi derslerinin yapılacağı gün ve saat duyurularına erişmede çoğunlukla sorun yaşamadıkları belirlenmiştir. Dolayısıyla söz konusu duyuruların Anadolu eKampüs platformu üzerinden dersin sayfasında yayınlanıyor olması, çoğu öğrenen için görünür olmaktadır. Diğer taraftan az bir oranda öğrenen, bu duyurulara erişmede sorun yaşadığını beyan etmektedir. Bu bulguyla ilgili yapılacak ileri bir çalışmada öğrenenler tarafından ne gibi sorunlar yaşandığı araştırıldığında ve öğrenenlerin bu konuyla ilgili beklentileri öğrenildiğinde Anadolu eKampüs özelinde gerçekleştirilen araştırma-geliştirme çalışmalarına katkı sunulabileceği düşünülmektedir.

Öğrenenler, canlı ders etkinlikleri/kayıtları öğrenme malzemesini Açıköğretim Sisteminde en fazla kullandıkları yardımcı materyallerin başında geldiğini beyan etmiştir. Canlı ders etkinliklerini takip eden öğrenenlerin bu malzemeye yönelik ilgili olma düzeyi yüksek olabileceği ve yüksek ilgili olma durumunda öğrenenlerin canlı ders öğrenme

malzemesini ilk olarak tercih edebileceği için söz konusu madde ortalamasının yüksek çıktığı düşünülmektedir. Bu bulgu Öztürk ve diğerleri (2017, s. 101) tarafından yapılan çalışmadaki bulgularla örtüşmemektedir. Araştırmacıların Açıköğretim Sistemi özelinde yaptıkları çalışmada ünite özeti, ders kitabı, çıkmış sınav soruları ve deneme sınavları malzemelerinin öğrenenler tarafından daha çok tercih edilen malzemeler olduğu ortaya konulmuştur. Bu farklılığın ilgili dönemdeki canlı ders etkinliklerinin 2021-2022 Akademik Yılı Bahar Dönemine kıyasla sayıca çok kısıtlı olmasından ve yalnızca belirli derslerde yapılmasından ötürü kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öğrenenler, Açıköğretim Fakültesi Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Birimi stüdyolarının dışında ev/ofis ortamında yapılan canlı ders etkinliklerinin teknik açıdan (ses-görüntü-bağlantı kalitesi) yeterli olduğuna ilişkin beyan verseler de ilgili maddeye yönelik ortalamasının diğer ölçek maddelerine oranla daha düşük çıktığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda birim stüdyolarının dışında yapılan canlı derslerde zaman zaman kopmalar ve internete bağlı diğer teknik sorunlar yaşanabildiği için bu madde ortalamasının diğer maddelere kıyasla daha düşük çıktığı değerlendirilmektedir. Ayrıca teknik sorun yaşanan derslerdeki öğretmenlerin zorunlu haller dışında birim stüdyolarında canlı ders etkinliklerini yapmaları tavsiye edilmektedir. Bu bulgu Polat ve Binici'nin (2021, s. 109) çalışmasıyla bir bakıma örtüşmektedir. Araştırmacıların çalışmasında canlı ders etkinliklerinde teknik anlamda ses ve görüntü kalitesinin öğrenen memnuniyeti üzerinde belirgin bir biçimde role sahip olduğunun altı çizilmiş ve söz konusu değişkenin dersin anlaşılmasında önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmıştır.

Canlı ders etkinliklerine gün ve saatinde aktif olarak katılan öğrenenlerin, bu etkinliklerin kayıtlarını daha sonra izleyen öğrenenlere kıyasla canlı derslerden daha memnun olduğu belirlenmiştir. Bu durumun eş zamanlı olarak öğretene soru sorabilme, sorulara cevap alabilme ve diğer öğrenenlerle dersle ilgili konularda etkileşim kurabilme gibi eş zamanlı canlı ders etkinliklerinin öğrenenlere sağlamış olduğu olanaklardan kaynaklandığı düşünülmektedir. Dolayısıyla her ne kadar önemli bir oranda çalışan öğrenen söz konusu olsa da öğrenenlerin canlı dersleri eş zamanlı olarak takip etmeleri konusunda Anadolu eKampus platformunda duyurular yapılabilir. Diğer taraftan, öğrenenlerin canlı ders etkinliklerini takip ettiği ortamlar açısından memnuniyetlerinde anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, öğrenenlerin masaüstü/dizüstü bilgisayarlar ya da mobil cihazlar aracılığıyla canlı dersleri takip etmeleri fark etmeksizin benzer düzeylerde memnuniyete sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgu Tüzün ve Toraman'ın (2021, s. 834) çalışmasıyla paralellik taşımaktadır. Araştırmacıların çalışmasında masaüstü/dizüstü bilgisayarlar ya da mobil cihazlar vasıtasıyla

canlı derslere eş zamanlı katılan öğrenenlerin daha memnun oldukları ortaya konulurken canlı dersleri eş zamanlı takip eden öğrenenlerin canlı ders dinleme deneyimleri arttıkça senkron yöntemle verilen dersleri daha yararlı buldukları belirlenmiştir. Söz konusu durumun ise senkron yöntemin yüz yüze eğitime daha yakın bir eğitim atmosferi sunmasından kaynaklandığı değerlendirilmiştir.

Canlı ders etkinliklerinin hafta içi akşam saatlerinde olmasından memnun olan öğrenenlerin, hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini düşünen öğrenenlere kıyasla canlı derslere ilişkin memnuniyetinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda canlı ders etkinliklerinin gelecek dönemlerde hafta içi akşam saatlerinde gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Ancak, nispeten sayıca küçük sayılabilecek bir oranda öğrenenin bu derslerin hafta içi gündüz saatlerinde olması gerektiğini değerlendirdiği göz önünde bulundurulmalıdır. Benzer biçimde, telafi derslerinin hafta sonu olmasından memnun olan öğrenenlerin, telafi derslerinin hafta içi olması gerektiğini düşünen öğrenenlere göre canlı derslere ilişkin memnuniyeti daha fazladır. Dolayısıyla telafi derslerinin gelecek dönemlerde hafta sonu yapılmasının, öğrenenlerin memnuniyetini daha fazla artırabileceği düşünülmektedir. Son olarak, telafi gün ve saat duyurularına erişmede sorun yaşamayan öğrenenlerin, erişmede sorun yaşayan öğrenenlere kıyasla daha memnun oldukları görülmüştür. Duyuruların öğrenenler tarafından rahat bir şekilde görülecek biçimde Anadolu eKampüs platformu üzerinden sunulması tavsiye edilmektedir.

Her bilimsel çalışmada olduğu gibi bu çalışmada da belirli sınırlılıklar söz konusudur. Çalışma 2021-2022 Akademik Yılı Bahar Döneminde gerçekleştirilen 566 dersle ve bu derslere en az bir kez katılım gösteren öğrenenlerle sınırlıdır. Öte yandan çalışma, öğrenen memnuniyetini ders özelinde değil, söz konusu dönemde canlı ders olarak verilmekte olan bütün dersler genelinde incelemektedir. İleride yapılacak çalışmalarda özellikle öğrenen sayısının fazla olduğu dersler özelinde memnuniyet incelemesi yapılabilir. Ayrıca dönemsel olarak uygulanan memnuniyet araştırmaları önceki dönemlerle karşılaştırmalı bir biçimde irdelenerek memnuniyetin nasıl değişim gösterdiği de tespit edilebilir. Böylelikle elde edilecek bulgular aracılığıyla Anadolu eKampüs özelinde gerçekleştirilen araştırma-geliştirme faaliyetlerine destek sağlanabilir.

Kaynakça

- Arifin, W. N. (2015). The graphical assessment of multivariate normality using SPSS. *Education in Medicine Journal*, 7(2), 71-75.
- Başaran, Y. K. (2017). Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 47(5), 480-495.
- Bayındır, N. (2022). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında teknik ve mekânsal düzenleme. *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 5(1), 21-39.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2014). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. New York: Pearson.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate data analysis*. New York: Pearson.
- Kalaycı, Ş. (2017). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Dinamik Akademi Yayın Dağıtım.
- Kim, H.Y. (2013). Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (2) using skewness and kurtosis. *Restorative Dentistry & Endodontics*, 38(1), 52-54.
- Özen, E. & Karaca N. (2021). Investigating learner motivation in online education in terms of self efficacy and self-regulation. *Journal of Educational Technology & Online Learning*, 4(4), 745-758.
- Öztürk, A., Kara, Y., Özkeskin, E. E., & Uça Güneş, E. P. (2017). Açık ve uzaktan öğrenenlerin öğrenme yönetim sistemi ve öğrenme malzemelerine ilişkin memnuniyet durumları. *AUAd*, 3(4), 81-107.
- Polat, C., & Binici, K. (2021). Çankırı Karatekin Üniversitesi bilgi ve yönetimi bölümü acil durum uzaktan öğretim canlı dersleri üzerine bir değerlendirme. *ÇKÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 9(1), 90-118.
- Şahin, M., & Yurdugül, H. (2022). Çevrimiçi öğrenenlerin e-öğrenme ortamı etkileşimlerinin öğrenen kontrolüne dayalı olarak incelenmesi. *Pamukkale Eğitim Fakültesi Dergisi*, 54, 249-271.
- Şahin, M., Keskin, S., Özgür, A., & Yurdugül, H. (2017). E-öğrenme ortamlarında öğrenen özelliklerine dayalı etkileşim profillerinin belirlenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*. 7(2), 172-192.

- Tuğtekin, E. B. (2022). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında üniversite öğrencilerinin öz düzenleme düzeylerinin incelenmesi. *Journal of Educational Reflections (Eğitim Yansımaları Dergisi)*, 6(1), 10-23.
- Tüzün, F., & Toraman, N. (2021). Pandemi döneminde uzaktan eğitim memnuniyetini etkileyen faktörler. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 14(3), 822–845.
- Yılmazsoy, B., Özdiç, F., & Kahraman, M. (2018). Sanal sınıf ortamındaki sınıf yönetimine yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 8(3), 513-525.

Yazarlar Hakkında

Öznur ÖZTÜRK



Dr. Öğr. Üyesi Öznur ÖZTÜRK, Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, İktisadi ve İdari Programlar Bölümü, İktisadi ve İdari Programlar Anabilim Dalı'nda 2012 yılından itibaren Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır. Anadolu Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümünden 1994 yılında mezun olduktan sonra, Sayısal Yöntemler bölümünde Yüksek Lisans ve Doktorasını tamamlamıştır. 2020 yılından itibaren Açıköğretim Fakültesi Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Birimi (ÖTAG) yöneticiliği görevini sürdürmektedir.

sürdürmektedir.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Yunus Emre Kampüsü, 26470, Eskişehir
 Tel (İş): +90 222 3350580
 Eposta: oozturk@anadolu.edu.tr
 URL: <https://akademik.anadolu.edu.tr/oozturk>

Özlem ERORTA



Öğr. Gör. Özlem ERORTA, Anadolu Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümünden 1988 yılında mezun olmuştur. 1990 yılında Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Bilgisayar Destekli Eğitim (BDE) Biriminde göreve başlamıştır. Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Uzaktan Öğretim Bölümü, Uzaktan Öğretim Anabilim Dalı'nda 2000 yılından itibaren Öğretim Görevlisi olarak görev yapmaktadır. 2012-2015 yılları arasında Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge (ÖTAG) Biriminde yöneticilik yapmıştır. 2020 yılından itibaren de ÖTAG Biriminde yönetici yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Yunus Emre Kampüsü, 26470, Eskişehir
 Tel (İş): +90 222 3350580
 Eposta: oozogut@anadolu.edu.tr
 URL: <https://akademik.anadolu.edu.tr/oozogut>

Emel GÜLER



Öğr. Gör. Dr. Emel GÜLER, lisans eğitimini Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümünde (2004) tamamladıktan sonra, yüksek lisans ve doktora eğitimini Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. 2005-2011 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığında bilişim teknolojileri öğretmeni olarak çalışan Güler, 2011 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge (ÖTAG)

Biriminde görev yapmaktadır. Yazarın çalışma alanları arasında, açık ve uzaktan öğrenme ortamlarında içerik ve tasarım, açık ve uzaktan esnek öğrenmede stratejik karar verme, açık ve uzaktan öğrenme teknolojileri, destek hizmetleri ve dijital yayıncılık gibi konular yer almaktadır.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Yunus Emre Kampüsü, 26470, Eskişehir
 Tel (İş): +90 222 3350580
 Eposta: emelgoksal@anadolu.edu.tr
 URL: <https://akademik.anadolu.edu.tr/emelgoksal>

Yusuf Zafer Can UĞURHAN

Öğr. Gör. Dr. Yusuf Zafer Can UĞURHAN, 2019 yılından beri Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Öğrenme Teknolojileri Araştırma ve Geliştirme (ÖTAG) Biriminde görev yapmaktadır. Dr. Uğurhan, yüksek lisansı ile doktorasını İletişim Bilimleri alanında tamamlamış ve ikinci yüksek lisans eğitimine Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı'nda 2021 yılında başlamıştır. Farklı akademik birimlerde ilgi duyduğu çalışma alanlarıyla alakalı dersleri okutmaya devam eden yazarın ulusal ve uluslararası dergiler ile kitaplarda çok sayıda bilimsel makalesi ve bölüm yazarlıkları bulunmaktadır.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Yunus Emre Kampüsü, 26470, Eskişehir
Tel (İş): +90 222 3350580
Eposta: yzcu@anadolu.edu.tr
URL: <https://akademik.anadolu.edu.tr/yzcu>